

RESOLUCIÓ DE LA SINDICATURA DE GREUGES

QUEIXA RELATIVA AL DRET A LA MOBILITAT (TRANSPORT PÚBLIC)

ANTECEDENTS

Descripció dels fets objecte de la queixa

En data 7 de març de 2022, la ciutadana va presentar una queixa en aquesta Sindicatura en representació de les associacions de veïns i veïnes i les entitats dels barris de muntanya del Districte de Sarrià - Sant Gervasi, en què manifestava la disconformitat col·lectiva en relació amb la manca d'autobusos i altres mitjans de transport públic.

En concret, exposava el següent:

- Només tenen un mitjà de transport públic, el bus de barri, atès que no hi ha altres mitjans que sí que tenen la resta de barris de la ciutat, com ara el Bicing, el metro o el servei de taxi. Aquesta situació representa un greuge comparatiu amb altres barris de la ciutat.
- Quant al bus de barri, n'hi ha tres línies: la 111, la 118 i la 128. Les línies 118 i 128 tenen una freqüència de pas de més de 70 minuts i el recorregut moltes vegades no té parades en els punts estratègics del barri.
- Els horaris de bus no coincideixen amb els horaris d'entrada i sortida dels centres escolars. En concret tenen tres centres d'ensenyament (Nabí, Els Xiprers i Mare de Déu del Roser) i dues escoles bressol (Casa Sagrada Família i La Puput).
- La seva petició principal és que s'augmenti la freqüència de les línies d'autobús 118 i 128 amb un vehicle més per a cada línia, així com recuperar un servei de bus nocturn que havia existit anteriorment i es va eliminar.
- El Districte els va oferir reemplaçar el servei actual de bus de barri per un servei de "bus a demanda", però el van rebutjar, atès que no cobriria les necessitats de mobilitat del barri.

Actuacions fetes

Admesa a tràmit la queixa, la Sindicatura va iniciar la instrucció de l'expedient. Va estudiar els fets i la legislació aplicable, amb la finalitat de valorar si s'havien aplicat els

principis de bona administració per a la salvaguarda dels drets fonamentals a la ciutat.

Després d'examinar el contingut de la queixa i la documentació aportada per la persona interessada, es va considerar convenient dirigir-se **a la Regidoria de Mobilitat i al Districte de Sarrià - Sant Gervasi** per tal de conèixer les intervencions fetes en relació amb la queixa presentada.

El dia 10 de gener de 2023 es va sol·licitar a aquests serveis la informació necessària per a l'estudi de la queixa.

Resposta dels òrgans afectats

Els dies 16 de maig i 14 de juny de 2023, respectivament, aquesta Sindicatura va rebre la informació sol·licitada per part de la Regidoria de Mobilitat i el Districte de Sarrià - Sant Gervasi.

CONSIDERACIONS

1. Xarxa de transport públic dels barris de muntanya de Sarrià - Sant Gervasi

D'acord amb l'informe de la Regidoria de Mobilitat, les limitacions de l'oferta de transport públic en els barris de muntanya és a causa de la seva singularitat orogràfica.

Quant a l'absència de servei de Bicing, l'Ajuntament està estudiant si en futures ampliacions de servei es podria implantar en barris per sobre de la ronda de Dalt.

Quant al tipus de vehicles, s'hi indica que necessàriament han de ser petits (capacitat màxima de 22 places), ja que les vies tenen una amplada reduïda, radis petits de gir en les corbes i pendents pronunciats. La Regidoria de Mobilitat apunta que part de la solució consisteix a **millorar les infraestructures d'algunes vies i cruïlles per possibilitar que els autobusos facin un canvi de sentit.**

Quant a la ubicació de les parades, s'hi indica que majoritàriament les parades de bus estan ubicades prop dels equipaments de referència, com el CAP, el Mercat de Vallvidrera, l'Escola Nabí i les parades dels Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya (Les Planes i Baixador de Vallvidrera). En canvi, els entorns de l'Escola Els Xiprers no permeten el pas d'un autobús.

Els centres escolars tenen horaris diferents, fet que impossibilita assegurar les entrades i les sortides de les escoles. En el cas d'Els Xiprers, l'alumnat hi accedeix amb els trens de Ferrocarrils, que tenen intervals de pas de 5 minuts.

Quant a la freqüència de pas de les línies 118 i 128, que és l'objecte principal de la queixa, s'hi indica que el recorregut dona moltes voltes i això fa que el temps espera sigui alt i els trajectes siguin llargs. En el seu moment es va fer una anàlisi de funcionament i s'hi va acreditar una ocupació baixa; fins i tot van buides en algunes ocasions. En concret, el resultat de persones usuàries en dies feiners va ser de 135 i 210; els dissabtes, de 90 i 110, i els festius, de 70 i 80. Els dies feiners, la franja amb més persones usuàries és de 12.00 a 13.00 hores.

D'acord amb la informació que consta en el web de Transports Metropolitans de Barcelona (TMB), cal destacar que s'acredita una gran diferència entre la cobertura de la línia 111 (que, de fet, no és objecte de queixa) respecte de la 118 i la 128, que tenen una freqüència de pas de més d'una hora, en concret de 70 i 80 minuts. No hi ha cap línia en horari nocturn.

Línia	Horari	Freqüència de pas	Recorregut
118	Feiners: de 07.55 a 20.55 h Dissabtes: de 09.40 a 20.55 h Diumenges i festius: de 09.37 a 20.52 h	Feiners: 70 minuts	Des de Mas Guimbau fins a Vallvidrera (i viceversa)
128	Feiners: de 07.10 h a 20.30 h Dissabtes: de 08.30 h a 20.30 h Diumenges i festius: de 09.00 h a 20.20 h	Feiners: 80 minuts	Des d'El Rectoret fins a Vallvidrera (i viceversa)
111	Feiners: de 07.00 a 21.30 h Dissabtes: de 07.00 a 21.00 h Diumenges i festius: de 09.00 a 21.00 h	Feiners entre 30 i 10 minuts. La franja amb més freqüència és entre les 10.30 i les 19.30, en què passa cada 10 minuts.	Des de Vallvidrera a Tibidabo (i viceversa)

Font: elaboració pròpia

2. Resposta a les queixes del veïnat dels barris de muntanya de Sarrià - Sant Gervasi

El veïnat dels barris de muntanya de Sarrià - Sant Gervasi s'ha mobilitzat activament durant els darrers anys per demanar millores diverses, entre les quals hi ha la de millorar la xarxa de bus.

El Districte de Sarrià - Sant Gervasi informa que durant aquests darrers anys tant en els espais participatius com en el grup de treball de mobilitat, la comissió de seguiment i el Consell de Barri de Vallvidrera, el Tibidabo i les Planes s'han tractat aquests

aspectes de forma continuada i s'ha mantingut una interlocució amb la Direcció de Serveis de Mobilitat i amb TMB.

La Regidoria de Mobilitat va analitzar el cost de reforçar el servei amb un vehicle més per a cada línia, tal com demana el veïnat, però es considera que no seria competitiu i, per això, es **va proposar el “bus a demanda” a canvi d’eliminar el servei actual de les línies 118 i 128.**

Al Consell de Barri de l'11 de novembre de 2021, la Direcció de Serveis de Mobilitat va presentar aquesta proposta com una possible solució a aquestes reivindicacions veïnals històriques.

La idea era fer una prova pilot del “bus a demanda” que consistia en el següent: la persona usuària sol·licita el servei de bus quan ho necessita i, d'aquesta manera, s'optimitzen els itineraris i les freqüències en funció de la demanda, i es minimitzen els recorreguts en buit o poc utilitzats. A l'entendre del personal tècnic de Mobilitat i d'acord amb aquest sistema ja implantat a altres parts de la ciutat, el “bus a demanda” s'adapta a les necessitats del veïnat, facilita l'arribada als punts més concorreguts i escurça recorreguts, ja que és més directe, i, a la vegada, s'adequa als horaris de les veïnes i els veïns.

Majoritàriament, hi va haver un rebuig general a la iniciativa per part del veïnat, que va desestimar els arguments tècnics sobre els possibles avantatges del “bus a demanda”, i el Districte no va voler imposar el sistema sense el consens del veïnat. Per aquest motiu, mai no va arribar a fer-se ni tan sols una prova.

Quant al bus nocturn, s'hi informa que les competències de la xarxa de transport públic nocturn són de l'Àrea Metropolitana de Barcelona. Actualment el contracte està en pròrroga i per al proper contracte s'estudiaran noves propostes de connexió nocturna adequades a les necessitats de Vallvidrera i que connectin el barri amb la resta de xarxa nocturna.

3. Dret a la mobilitat sostenible

L'article 32.1 de la “Carta de ciutadania. Carta de drets i deures de Barcelona” reconeix el dret de totes les persones a un sistema de mobilitat pública i privada i a un transport públic de qualitat i accessible que permeti arribar a totes les zones residencials, comercials i industrials, així com als punts d'interès general del municipi. Aquest sistema ha d'afavorir el desplaçament en mitjans poc contaminants.

Així mateix, l'article 26.1.d) de la Llei 7/1985, de 2 d'abril, reguladora de les bases del règim local obliga els municipis de més de 50.000 persones a prestar la competència de transport col·lectiu.

Les línies de bus 118 i 128 són essencials per al veïnat dels barris de muntanya de Sarrià - Sant Gervasi, tant en la seva funció bàsica de portar les persones viatgeres als principals equipaments com per garantir una connexió adequada amb la xarxa dels Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya, de manera que es permeti un transport intermodal en transport públic.

Aquesta Sindicatura considera que, efectivament, la freqüència actual de pas de les 118 i 128 no és suficient i que **aquesta baixa freqüència de pas hauria de poder-se millorar**, així com l'absència de bus nocturn.

Els veïns i veïnes de la muntanya exigeixen, amb raó, que els seus barris "entrin en l'agenda de la ciutat, com en el seu dia ho van fer els barris del mar" i critiquen que els serveis públics de la ciutat estiguin pensats "en la lògica de l'Eixample". En aquest sentit, reclamen poder gaudir d'un bus de barri com la resta de la ciutat, amb "més freqüència i vehicles adaptats als horaris escolars", de manera que es converteixi en una alternativa real a l'ús del vehicle privat.

DECISIÓ

D'acord amb el que disposen l'article 143 de la Carta municipal de Barcelona i el reglament que regula la Sindicatura de Greuges de Barcelona, aquesta institució té com a missió valorar si s'ha produït un greuge. Considerats els fets i les normes aplicables, conclou que, en aquest cas, **l'actuació del Districte de Sarrià - Sant Gervasi i la Regidoria de Mobilitat no és eficaç per garantir el dret a la mobilitat sostenible de la ciutadania dels barris de muntanya.**

Per tot el que s'ha exposat, aquesta Sindicatura emet la decisió següent:

- **Recomanar al Districte de Sarrià - Sant Gervasi i a la Regidoria de Mobilitat** que es treballi en una nova proposta per presentar-la al veïnat dels barris de muntanya, de manera que es millori la freqüència de pas del servei de bus a través de diverses estratègies conjuntes, com la millora en les vies per possibilitar que els autobusos facin un canvi de sentit, mantenir les línies de bus 118 i 128, i que, en tot cas, el bus a demanda sigui un complement i no una substitució de les línies regulars.

Aquesta resolució es comunicarà a l'òrgan municipal competent, se'n donarà compte al Plenari del Consell Municipal en l'informe anual reglamentari i s'informarà la persona interessada del seu contingut.